

26. 1. 2022

Životní podmínky středočeských domácností v roce 2021

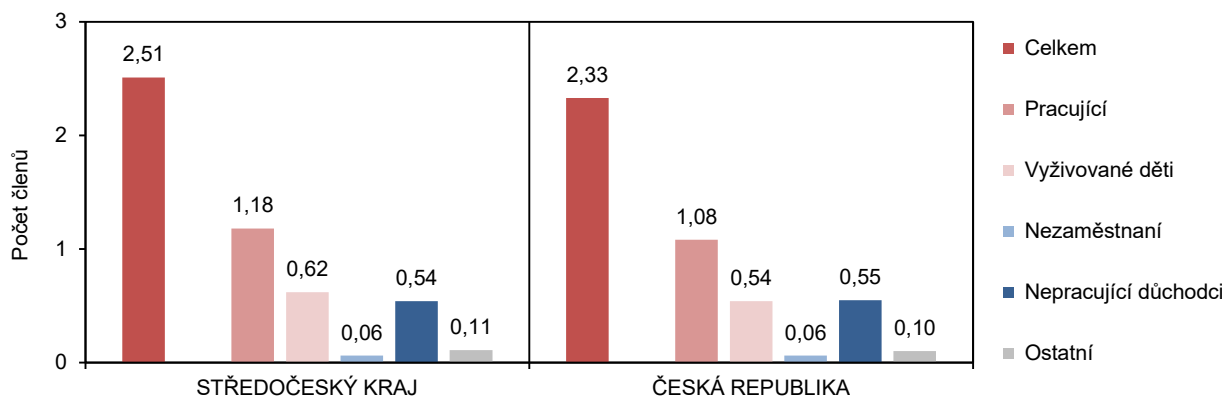
Podle výsledků šetření „Životní podmínky 2021“ patřily příjmy středočeských domácností za rok 2020 k nejvyšším mezi kraji, přestože byl čistý roční peněžní příjem na člena domácnosti ve výši 218,8 tis. Kč těsně pod celorepublikovým průměrem. Středočeské domácnosti mají oproti domácnostem v celé republice více členů, vyšší je podíl pracujících členů a vyživovaných dětí. Častěji než je průměr republiky, bydlí Středočeši ve vlastním domě a v bytě s více obytnými místnostmi. Průměrný podíl výdajů na bydlení z čistého příjmu domácnosti patří k nejnižším mezi kraji. Přestože životní podmínky středočeských domácností bývají příznivější než ve zbytku republiky, subjektivní názory domácností bývají častěji negativnější, než je celorepublikový průměr.

Na základě členství v Evropské unii provedl Český statistický úřad další ročník výběrového šetření EU-SILC o příjmech a životních podmínkách domácností pod názvem „Životní podmínky 2021“¹. Cílem tohoto šetření je dlouhodobě získávat srovnatelná data o sociální situaci domácností, která jsou díky jednotné metodice porovnatelná i s dalšími zeměmi EU. Šetření se uskutečnilo ve všech krajích ČR. V jeho průběhu navštívili pověřeni tazatelé v celé republice přibližně 10,8 tis. domácností; vyšetřenosť dosáhla 80,7 %. Ve Středočeském kraji to bylo 1,2 tis. domácností, u nichž byla vyšetřenosť 81,7 %. Většina údajů se zjišťovala podle aktuálního stavu v době dotazování, tj. v 1. polovině roku 2021. Pouze ekonomická aktivita, údaje o peněžních a naturálních příjmech byly zjišťovány za rok 2020.

Charakteristika domácností

V roce 2021 hospodařilo ve Středočeském kraji 544,7 tis. domácností a v nich 1 365 tis. osob. Na jednu domácnost tak průměrně připadalo 2,51 osob. Středočeské domácnosti patří dlouhodobě k regionům s vyšším počtem členů, v roce 2021 byl průměrný počet osob na jednu domácnost z mezikrajského pohledu úplně nejvyšší. Početnější domácnosti mají také východočeské a moravské regiony, naopak méně početné domácnosti jsou zpravidla v hlavním městě a severozápadních regionech.

Průměrný počet členů domácnosti celkem a podle ekonomické aktivity v roce 2021

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

KOMENTÁŘ

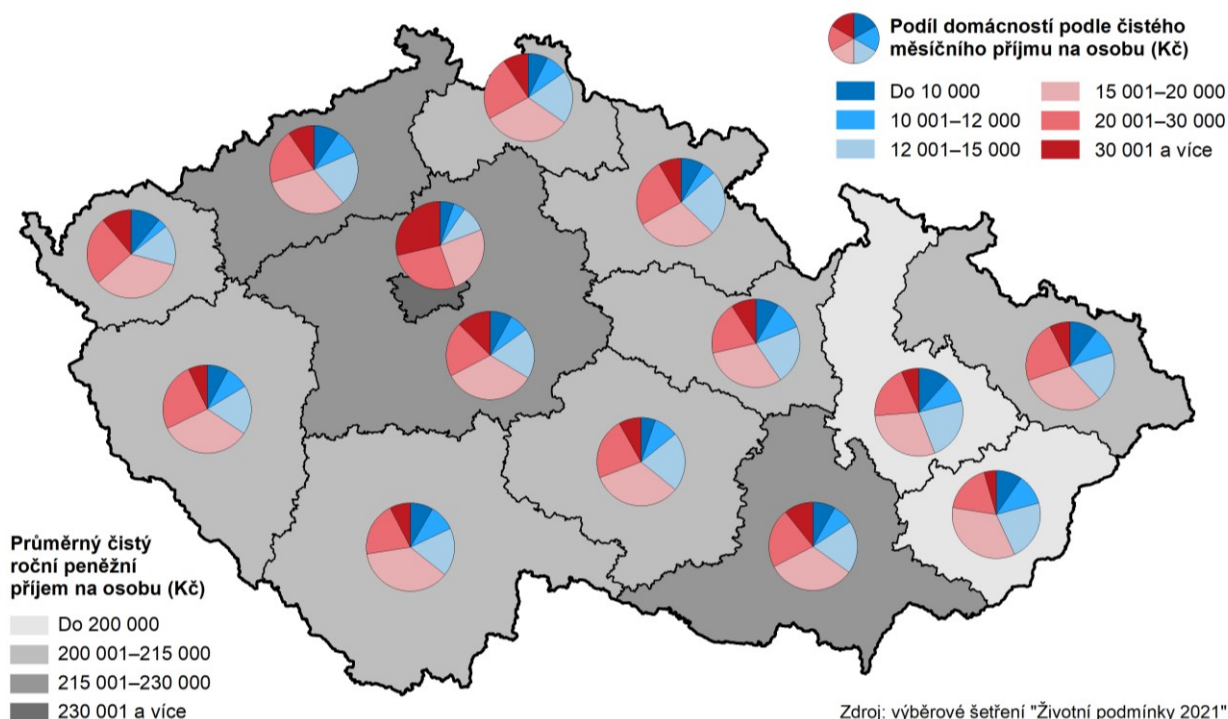
Tyto výsledky korespondují s charakterem regionů ČR; vyššího počtu členů domácností dosahovaly zpravidla oblasti venkovského charakteru, naopak nižšího počtu oblasti s vyšším podílem městského obyvatelstva.

V souvislosti s demografickými charakteristikami zaznamenaly středočeské domácnosti v mezikrajském srovnání také nejvyšší průměrný počet vyživovaných dětí na domácnost (0,62) a v kombinaci s vyšší zaměstnaností zároveň i nejvyšší průměrný počet pracujících členů v domácnosti (1,18).

Příjmy a finanční situace domácností

Příjmy osob a domácností byly zjišťovány za rok předcházející šetření. Hrubý roční peněžní příjem na člena domácnosti činil ve Středočeském kraji v roce 2020 průměrně 263,6 tis. Kč, **průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu** dosahoval za kraj výše 218,8 tis. Kč. Tento výsledek byl těsně pod celorepublikovým průměrem (220,1 tis. Kč; tuto hodnotu navyšovaly především příjmy domácností v hlavním městě Praze s 290,7 tis. Kč) a z mezikrajského pohledu byl třetí nejvyšší. Nejčastějším příjmovým pásmem, ve kterém se nacházela třetina středočeských domácností, byly příjmy ve výši 15–20 tis. Kč na osobu (33,8 % domácností).

Příjmy domácností podle krajů v roce 2020

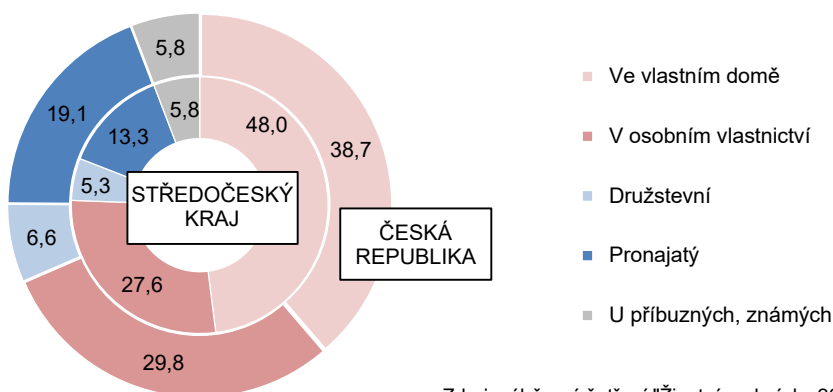
Součástí šetření bylo také zjišťování subjektivních názorů člena domácnosti na socioekonomickou situaci celé domácnosti. Z výsledků vyplývá, že více než polovina středočeských domácností vycházela se svými příjmy bez obtíží, zbylé domácnosti naopak měly se svou finanční situací určité obtíže. I přesto, že příjmy středočeských domácností patřily k republikovému průměru a v mezikrajském srovnání k těm vyšším, procento domácností, které subjektivně neměly problém svým příjmem pokrýt chod domácnosti (54 %), bylo nižší než procento domácností v celé ČR (61 %).

KOMENTÁŘ

Charakteristika bydlení

Úroveň bydlení patří k základním ukazatelům životního standardu. Téměř polovina domácností v kraji bydlela ve vlastním domě, což odpovídá charakteru bydlení ve Středočeském kraji, tedy skutečnosti, že je zde vyšší podíl bytů v rodinných domech, než je tomu u jiných krajů. Podíly domácností s jinými typy vlastnického poměru k obývanému bytu (osobní, družstevní, pronájem) byly díky tomu naopak celorepublikově podprůměrné.

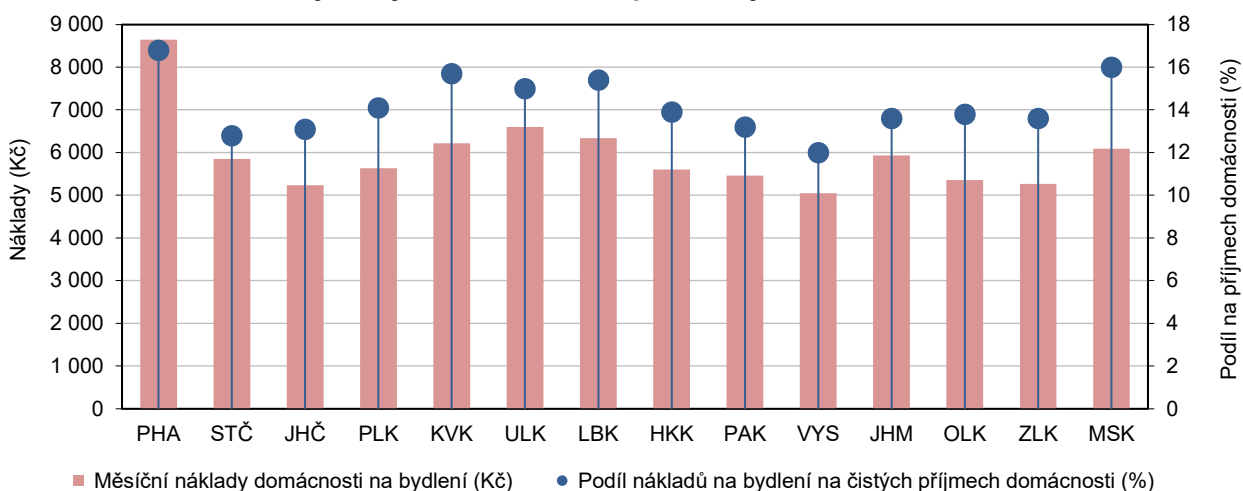
Domácnosti podle vlastnického poměru k obývanému bytu v roce 2021 (v %)

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

Náklady na bydlení bývají často pro domácnost jednou z hlavních položek ve výdajích a ovlivňují životní podmínky domácností. Středočeské domácnosti vydaly na bydlení měsíčně průměrně 5 847 Kč, tedy o 329 Kč méně než v ČR (6 176 Kč). Náklady na bydlení představovaly z příjmů středočeské domácnosti 12,8 %. To bylo o 1,6 procentního bodu méně než u celorepublikového průměru (14,4 %) a z mezikrajského pohledu dosahovaly nižšího podílu už jen domácnosti v Kraji Vysočina (12,0 %). Nejvyšší náklady na bydlení vynakládaly domácnosti v hlavním městě (16,8 %) a v krajích, kde převládal městský způsob bydlení spojený s vyššími náklady.

Průměrné měsíční náklady na bydlení domácnosti podle krajů v roce 2021

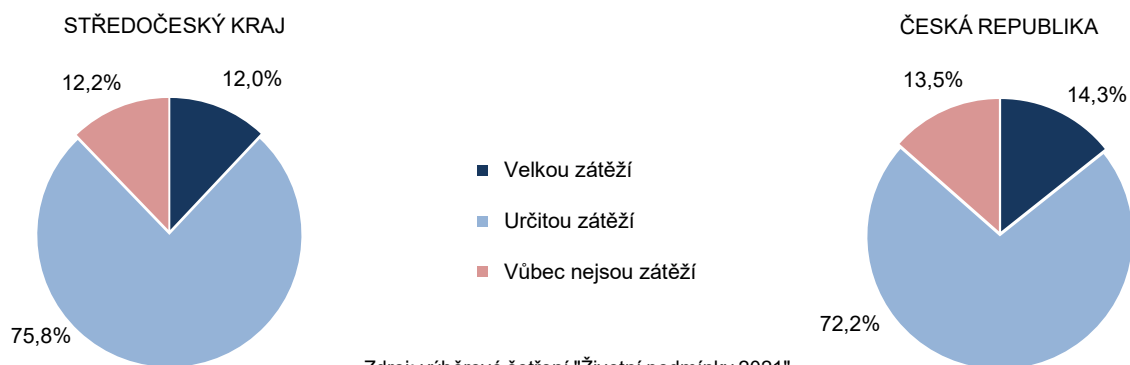

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

KOMENTÁŘ

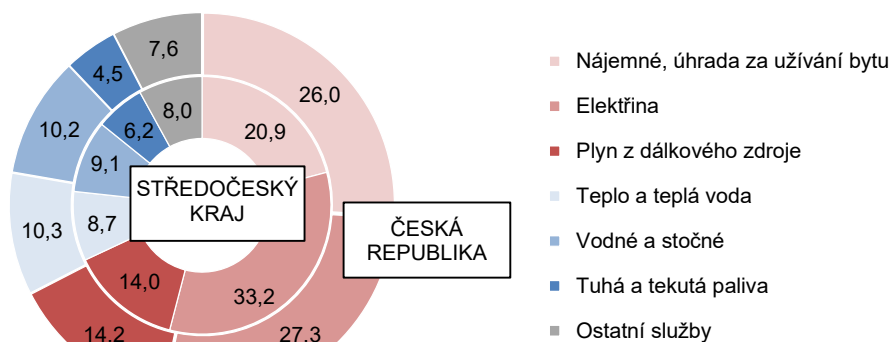
I přesto, že podíl nákladů na bydlení z čistého příjmu domácností patřil regionálně k nejnižším, byly dle subjektivního pohledu domácností tyto položky častější zátěží, než tomu bylo u domácností v celé republice. Podle tohoto pohledu nepředstavovaly náklady spojené s bydlením žádnou zátěž pro 12,2 % domácností v kraji, zatímco v ČR to bylo 13,5 % domácností.

Náklady na bydlení domácností (podle subjektivního názoru členů domácností) v roce 2021

Nejvyšší výdajovou položkou na bydlení byly pro středočeské domácnosti poplatky za elektřinu. Měsíční průměr těchto poplatků činil 1 944 Kč a byl nejvyšší mezi kraji. Podíl poplatků za elektřinu představoval jednu třetinu výdajů domácnosti za bydlení (kraj – 33,2 %, ČR – 27,3 %) a byl druhý nejvyšší mezi kraji. Ostatní měsíční poplatky související s bydlením byly zpravidla nižší než celorepublikové průměry, výjimkou byly díky typu bydlení domácnosti v kraji jen poplatky za tuhá a tekutá paliva, které byly vyšší než v celé ČR.

Struktura nákladů domácností na bydlení v roce 2021 (v %)

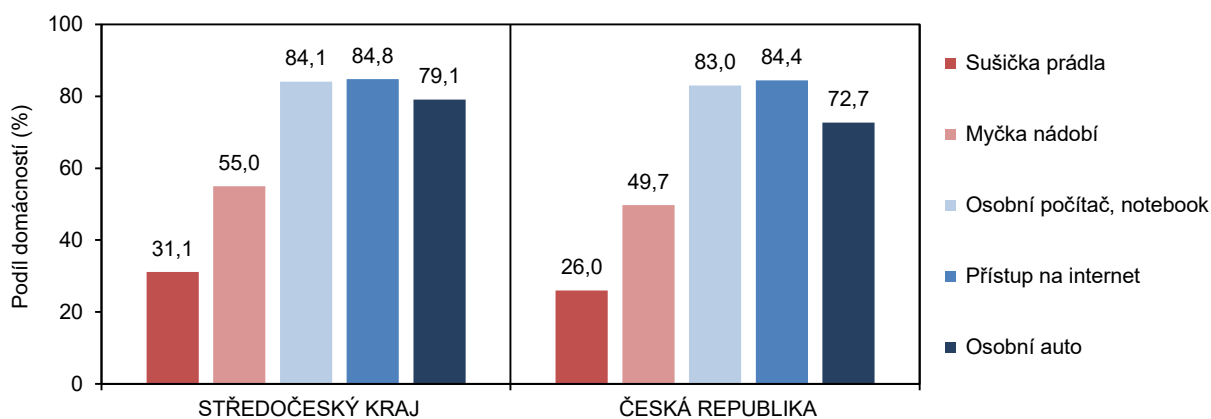
Vybavenost domácnosti určitými předměty či spotřebiči typu televizor, pračka, chladnička, počítač či mobilní telefon je v současné době samozřejmostí ve všech krajích ČR. U méně častého či luxusnějšího typu vybavení domácnosti (např. sušička prádla, myčka nádobí, osobní automobil) byl podíl vlastnictví u středočeských domácností zpravidla vyšší než u domácností v celé ČR.

Při zjišťování životních podmínek obyvatel je nutné neopomenout spokojenost občanů s bydlením. Nejčastějšími faktory, které negativně ovlivňovaly kvalitu bydlení domácností, byl hluk z domu či ulice.

KOMENTÁŘ

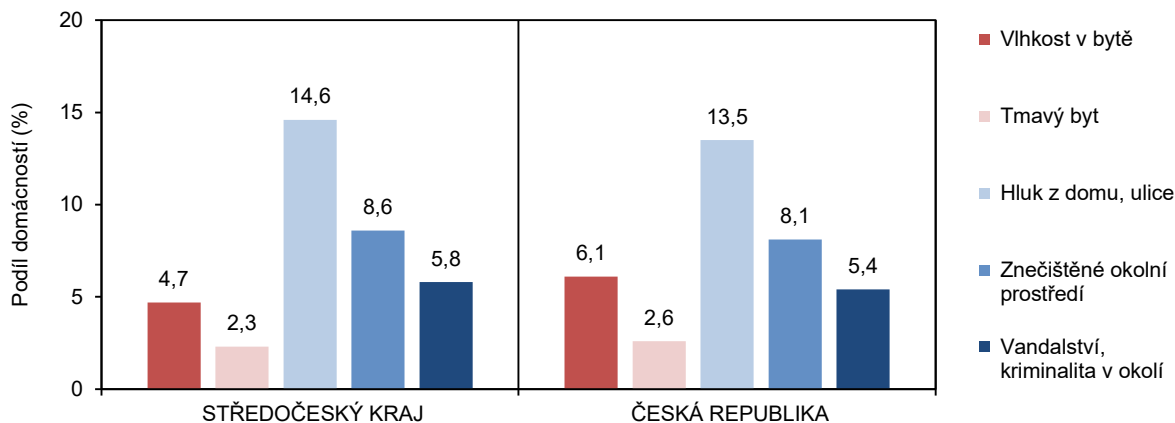
To negativně působilo přibližně na každou sedmou domácnost v kraji. Všeobecně vnější faktory působící na kvalitu bydlení (hluk z domu a ulice, znečištěné okolní prostředí, vandalství a kriminalita) trápily středočeské domácnosti o něco více než domácnosti v celé republice. Naopak záležitosti související přímo s bytem (vlhkost v bytě, tmavý byt) trápily pro změnu o něco více domácnosti v celé ČR než domácnosti ve Středočeském kraji.

Vybavenost domácností vybranými předměty v roce 2021

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

Negativní faktory ovlivňující spokojenost bydlení (podle subjektivního názoru členů domácností) v roce 2021

Zdroj: výběrové šetření "Životní podmínky 2021"

Podrobné výsledky šetření jsou uvedeny ve zdrojové publikaci „[Příjmy a životní podmínky domácností – 2021](#)“.

Kontakt:

Bc. Ondřej Junášek
Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj
oddělení informačních služeb
T 274 054 175
E infoservisstc@czso.cz

KOMENTÁŘ

¹ Šetření je realizováno jako čtyřleté, každoročně se obmění část domácností. Výsledky šetření jsou vzhledem k velikosti výběrového souboru reprezentativní jen do úrovně krajů. **Při interpretaci a analýze výsledků šetření je třeba mít neustále na paměti, že jsou zatíženy určitou statistickou chybou (výběrovou i nevýběrovou).**

*Do šetření byly zahrnuty všechny osoby, které v době šetření měly ve vybraném bytě obvyklé bydliště, a to včetně osob dočasně nepřítomných. Toto se vztahovalo i na cizí státní příslušníky a podnájemníky. **Hospodařící domácnost tvoří jedinec nebo skupina osob, které spolu trvale žijí a společně hradí základní a provozní výdaje domácnosti.***